

Розвиток економіки інноваційного типу вимагає досягнення нової якості професійної освіти, відповідної нової системи суспільних відносин і цінностей.

Перелік посилань:

1. Навроцький О. І. Вища школа України в умовах трансформації суспільства : [монографія] / О. І. Навроцький. – Х. : Основа, 2000. – 240 с.
2. Сисоєва С. О. Інтерактивні технології навчання дорослих : навчально-методичний посібник / С. О. Сисоєва ; НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. – К. : ВД «ЕКМО», 2011. – 324 с.
3. Трайнев В. А. Учебные деловые игры: методология и практика проведения : учеб. пособие / В. А. Трайнев. – М.: НИСЭ, 2005. – 281 с.

ДИВЕРСИФІКАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ЕКОНОМІСТІВ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

О.В. Гаращук, д-р екон. наук, професор

Державна інспекція навчальних закладів України, м. Київ

Г.І. Євтушенко, канд. екон. наук, доцент

Університет державної фіскальної служби України, м. Ірпінь

В.І. Куценко, д-р екон. наук, професор

ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України», м. Київ

*«Якщо економікою управляють не економісти, це подібно тому випадку, коли глуха людина оцінює звучання симфонічного оркестру»
П. Самуельсон – лауреат Нобелівської премії в галузі економіки*

Нині, коли економіка України знаходиться в «глибокому піке», вкрай важливим є забезпечення всіх сфер економічної діяльності висококваліфікованими фахівцями. Це потребує підвищення якості їх підготовки. Проблема якості – вічна. Проте з розвитком економіки, цивілізації, технічного прогресу, із зростанням добробуту населення вона загострюється.

В Україні, крім вищезазначених чинників, на загострення проблеми якості освіти впливає й скорочення чисельності економічно активного населення, збільшення частки останнього старших вікових груп, менш готових адаптуватись до технологічних та інформаційних змін в умовах модернізації економіки, соціально-економічних трансформацій.

Останні слід розглядати через призму підготовки кадрів, здатних забезпечити реалізацію соціально-економічних цілей завдяки пріоритетного розвитку освіти, науки, техніки відповідно не лише до поставлених цілей, а і фінансово-економічних можливостей.

Останнім часом система отримання економічних знань відстає від реальних потреб науки та виробництва. Разом із тим необхідність підвищення якості підготовки економістів зумовлена:

- потребами формування нової інноваційної моделі розвитку економіки, заснованої на знаннях, в якій головною продуктивною силою виступає людський капітал;
- зростаючими вимогами економіки, ринку праці, роботодавців і суспільства в цілому до якості підготовки кадрів.

Результати багатьох досліджень свідчать про наявність взаємозалежності між рівнем розвитку економіки та якістю підготовки кадрів. На це, до речі, вказував і президент США Б. Обама, зазначаючи, що країна, яка сьогодні випереджає нас в освіті, завтра обгонить нас і в інших областях [2].

Якість будь-яких послуг, у тому числі освітніх, як свідчать результати наших досліджень, знаходиться у прямій кореляційній залежності від ресурсного забезпечення навчальних закладів, від наявності сучасної освітньої інфраструктури (освітньої комп'ютерної мережі, бази даних освітніх програм, навчальних і навчально-методичних матеріалів, електронних бібліотек тощо). А це потребує збільшення фінансових ресурсів, залучення інвестицій в освітню сферу шляхом економічних та адміністративних методів. У Німеччині, приміром, інвестиції в освіту вважаються одним із перспективних способів зростання інтелектуального потенціалу не лише людини, але і країни в цілому.

Світовий досвід, зокрема нашої сусідки Польщі, свідчить, що головним чинником удосконалення системи підготовки кадрів є механізм, що гарантує підтримку освітньої сфери як з боку центральних, регіональних і місцевих органів управління, так і територіальних громад.

Успішно готувати фахівців-економістів можливо лише за умови наявності прогнозу потреби в них не лише на сьогодні, а й на перспективу. Тобто в країні, в кожному регіоні необхідно мати про-

гноз потреби у відповідних кадрах. Водночас слід мати на увазі, що якість підготовки кадрів залежить і від якості абітурієнтів. У США, приміром, в умовах великої конкуренції на ринку освітніх послуг вищі навчальні заклади зацікавлені в наборі в свої аудиторії кращих студентів. Тому корупція при прийомі до вишів тут практично відсутня. Адже вона може привести не лише до погіршення студентського складу, а й до втрати репутації вищого навчального закладу, до падіння попиту на його послуги.

Підвищенню якості підготовки економістів-фахівців сприяє створення підприємницьких, інноваційних вишів. Цьому значну увагу надають у США, Японії, Південній Кореї, де висока якість підготовки фахівців забезпечується за рахунок інтеграції фундаментальної науки та виробництва, тісної співпраці вищих навчальних закладів із бізнесом [3]. Водночас у зазначених країнах, поряд з вищевказаними чинниками, значну увагу приділяють якості професорсько-викладацького складу, в тому числі за рахунок запрошення до викладацької діяльності у вищих навчальних закладах провідних фахівців з інших країн.

Насамкінець можна зробити висновок, що для підвищення якості підготовки економістів має бути забезпечено оптимальне поєднання різних механізмів, реалізація яких сприяла б взаємодії всіх учасників навчального процесу – держави – підприємства – населення; абітурієнта – студента – молодого фахівця.

Перелік посилань:

1. Долинний М. Диверсифікація освіти в контексті Болонського процесу як передумова поліпшення якості кадрового потенціалу / М. Долинний, В. Куценко // *Україна: аспекти праці*. – 2006. – № 5. – С. 8-14.
2. Студентов-бюджетников должно быть больше // *Парламент*. – 2009. – № 59. 6-12 ноября. – С. 8.
3. Clark B. R. *Creating entrepreneurial universities: organizational pathways of transformation* / B. R. Clark // *Issues in Higher Education*. – Paris : IAO Press, Pergamon, Elsevier. Science, 1998.

НОВАЦИИ В ПОДГОТОВКЕ СПЕЦИАЛИСТОВ В СФЕРЕ МЕЖДУНАРОДНОЙ ЭКОНОМИКИ

*В.И. Герасимчук, д-р экон. наук, профессор
Национальный технический университет Украины
«Киевский политехнический институт имени Игоря Сикорского»*

1. Традиции. В рейтинге лучших университетов мира находятся те, в которых научные школы формировались в течение многих десятилетий или даже столетий. Престижно попасть на студенческую скамью Гарвардского университета, основанного еще в далеком 1636 году. Ведь в нем учились, преподавали или сотрудничали 150 нобелевских лауреатов, 8 президентов США, более 60 миллиардеров. Передовые позиции в мире занимают, прежде всего, университеты США и Великобритании. В числе передовых высших учебных заведений находятся также ряд университетов из Швейцарии и Германии, Канады и Сингапура, Японии и Швеции, Китая и Сингапура, Бельгии и Австралии, Гонконга. Лучшими становятся университеты, которые набирают наивысшие баллы по уровню цитируемости научных публикаций, вкладу в инновации, качеству оказываемых образовательных услуг, международной студенческой и преподавательской мобильности, количеству международных стипендиальных программ, конкурентных преимуществ выпускаемых специалистов и по ряду других оценочных критериев.

2. КПИ – лидер в системе образования и науки Украины. Становление независимости украинского государства сопровождается коренными изменениями во всех сферах его функционирования, включая систему образования и науки. Традиционно многие инициативы, относящиеся к совершенствованию подготовки специалистов в высшей школе, берут свои начала из Киевской политехники. Например, первым министром образования и науки после провозглашения независимости нашего государства был ректор КПИ П.М. Таланчук. Одним из первых в Украине статус национального, затем исследовательского университета было присвоено КПИ, который продолжает занимать ведущие позиции во всевозможных университетских рейтингах как на уровне государства, так и на уровне европейском и мировом. В 2016 году к названию НТУУ «КПИ» прибавилось имя одного из его выдающихся воспитанников – Игоря Сикорского, ставшего известным русским и американским авиаконструктором, ученым, изобретателем, философом.

3. Почему в КПИ «Международная экономика»? Несколько по-иному нами многократно ставился вопрос перед коллегами разного ранга из многих университетов, а именно: «Каковы конкурентные преимущества кафедры международной экономики вашего учебного заведения?». Вопрос